



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Jn die purificationis Marie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

In die purificationis Marie

In die purificationis Marie.
Sermo XIII.

Impleti sunt dies

purgationis marie. Luc. ii. Si consideremus fratres excellentissimi huius diei mysterium absque dubio tanto deuotius solennitate eius celebrabimus quanto maioribus muneribus diuine pietatis videbimus decoratum. Dicit enim Ambrosius in fine mone festiuitatis patris quod tantis muneribus diuina pietas diem hanc illustrauit. ut omnis etas. omnis sexus omnis conditio hominum inde cōsoleatur. Hodie enim iuxta legis preceptum patris a natiuitate christi. et diebus in templo est a parentibus idem dominus noster ihesus christus deo patri presentatus. Hodie a beato Symeone susceptus. patri cum sacris muneribus est oblatus. Hodie redemptionem israel expectantibus ab eodem symeone et anna publice est predicatus. Et sequitur. Quod primum spectaculum. Erat hic virgo et mater. non tantum que delicta emunderet sed que sacramenta declararet. Dec Ambrosius. Ex quibus patris qui sunt huius diei gaudia. qui presentis solennitatis oblatio. que nostre salutis mysteria. Omnia non solum in laudibus et in laude virginis patris celebrata solennitas. sed etiam ad honorem filij sui. imo filij dei qui hodie oblatus est pro nobis deo patri recenset memoria. De cuius oblatione et matris sue benedictione purgatione dicitur in scriptis thematis. Impleti sunt dies purgationis marie. Circa istum festum solennitatem tria sunt consideranda. Primo considerandum est de gloriose marie purificatione. Secundo de christi presentatione. Tertio de muneribus pro oblatione. Ut sic non tantum dicatur in scriptis premissis. Impleti sunt dies purgationis marie. ad marie purgationem post partum. sed ad presentandum deo patri unigenitum eius. et offerendum munera patri eterno sic fieri solebat post partum. Ad hec itaque tria impleri sunt dies purgationis marie.

Dixi primo quod circa presentem solennitatem considerandum est primo de gloriose marie virginis purificatione. Est autem sciendum quod secundum Latinos hec dies dicitur purificatio marie ideo. quod ego gloriosa iuxta legis preceptum voluit purifica-

ri post partum. et die. licet ipsa non indigeret tali purificatione. Fecit tamen hoc ad nostram in formationem. Nam lex solum obligabat mulieres concipientes et semine viri ad purificationem post partum. Constat autem quod hec virgo concepit sine semine. Isa. vii. Ecce ego concipiam et non generabo. Non ergo tenebat purificari. Cum non fuerit contaminata. Omnia enim munda mundis. Et qui mundus est non indiget lauari. persequens nec purgari. Tobis. vii. Fuit autem puritas virginis huius excellentissima triplici exemplo. Nam ipsa fuit in utero matris sue ab originali peccato mundata vel potius preseruata ut quidam pie sentiunt. Unde ratione mundationis a peccato originali fuit sic lux splendidissima. et per consequens iterato purgari non debuit. Sapientie vii. Nihil inquinatum incurrat in illa. Secundo exemplo speculi. Nam de ipsa dicit Sapientia vii. Quod non solum est candor lucis eterne. sed etiam speculum sine macula. Docet dicere. quod non solum fuit munda ab originali peccato. sed etiam ab actuali veniali quam mortali. Non solum enim fuit sanctificata in matre. sed etiam cum fieri debuit dei mater. quod tunc fuit multo copiosius sanctificata. ita quod spiritus sanctus in ea descendens. illam ab omni peccato immunem custodiuit. ut dicit Bernardus in epistola ad Lugdunenses. Per primam sanctificationem fomes remansit in ea quantum ad essentiam. Impediebat autem per gratiam sanctificantem. ne in peccatum inclinaret aut a bono retraheretur. Contingit enim huic ligari aliquando ne in actum erire posset. ut scientiam per ebrietatem. Sed in secunda sanctificatione fomes essentia liter subtractus est. Immunitatem ergo peccati per secura est non per gratiam confirmantem. sed per purificationem fomitis qui ad sanctificationem et per custodiam diuine prouidentie. sine qua etiam fomitem omni extincto peccare potuisset. propter liberum arbitrium. ut dicit beatus Thomas. Et proponens illud Lanticoz. Ecce tu pulchra es. Unde de hac peccati immunitate gloriose exponens illud Scriptura plena dicit. Domina mundi angelica saluatione digna. miraculose mater mirabilis electione exaltata. licet vas gratie dicta sis. Scriptum est enim Ave gratia plena dominus tecum. Gratia tu inuenisti dum tanta pulchritudine plenissime innocencie splendisti. Tu enim sola es amica sole. nullus transgressionis te nebris obscuraris. Dec glo. Tertio puritatis huius virginis non indigens purificatione. Declarat exemplo fontis purissimi. De quo Zacharie. xii. dicit. Erit fons patens

domui iuda. Et ista puritas referri potest ad pctm veniale. quovirgo beata caruit eo qd dicit Augustinus. tractas illud. j. **Nobis ii.** Si dixerimus qnia pctm non habem. nos meritos seducim. Si omnes scilicet que- rerent an fuissent sine peccato salte venia- li. nihil aliud diceret. nisi verbu premissu. **Si dixerimus zc.** Cum ergo de pctis me- tionem facio. nullam volo de virgine habere memoriā. **Hec Aug.** Et quo ptz q etiave niali caruit. In signu etiā huius matrimo- nio iungi noluit. Constat at q acrus ma- trimonialis si fuerit cā prolis sit sine pctō. **Si causa vitade fornicationis sit tunc cā veniali.** Ne ergo veniale comitteret elegerat esse sine matrimoniali cōiugio. Et licet angelus sibi pmitteret filiū dei ex ea nasci- turū. z ipam matrē eius futurā. eligebat tū magis esse virgo qz ranti dñi z filij dei ma- ter. **Unde Grego.** exponens illud. **Ecce tu pulchra es.** introducens verbū illud. qnia virū n̄ cognosco. sic ait. **Quid pulchra?** aut purius castitate huius virginis. que ne virgi- nalis castitatis pulchritudinem amitteret. maluit dgo pmanere sine tali filio. qz muli- er fieri z m̄ filij dei. **Deniqz qz se sibi reci- piens totū comisit ei qui fabricator ē mun- di. z m̄ facta est diuino miraculo. z dgo p- mansit in voro.** **Hec ille.** Sicut ptz quō hec virgo ab omni pctō originali z actuali tā veniali qz mortali fuit sufficēter p spirituz sanctū purgata. Et ideo de cetero non de- buit purgari. p̄sertim q spū sancto cōcepit. z virgo post partū inuiolata pmāsit. Non ergo tenebat ad purificationē. Voluit ra- mē purgari ex triplici cā. **Primo vt myste- riū natiuitatis christi occultaret diabolo.** qd maiori modo fuerat reuelādū. scz in die passionis. **Sciebat em̄ illud Thobie. xij.** Quia sacramētū regis abscondere honori- ficū est. **Per qd informat nos vt omia suo tempore faciam. z sic instruit temperatiā in moribz. Nā temp⁹ tacendi. temp⁹ loque- di. temp⁹ laboris. temp⁹ requiei.** **Eccl. iij.** Scōo voluit purificari ad ostendēdū vir- tutem humilitatis. **Sic em̄ cōsultit sapiens Eccl. iij.** Quanto em̄ maior es. hūilia te in omibz. **Idē. xxxij. ca.** Esto in illis q̄ vnus ex illis. **Tertio ad corrigēdū n̄re superbie prauitate imo p̄ternitate.** Si em̄ hec puri- ficari voluit q sine pctō fuit. quāto magis nos purificari debem. z illa q̄ p pctō: um

mystica purgatiōe instituta sunt assumere debem. qui pctis pleni sumus. **Unde Gre- go. sup. Ezechielē. Q mel. viij. dic.** Pensan- dū est nobis si sine flagello hinc non erit q sine pctō fuit scz christ⁹. q̄ntis nos flagel- lis digni sum. qui peccat⁹ pleni sum. **Et/ emplo em̄ huius virginis necesse habem. pur- gari spūaliter in mētibz n̄ris.** **Et qz triplex est stat⁹ fidelij in ecclia christi. ideo triplex erit purgatio. Isti tres stat⁹ sunt in- cipientij. p̄ficientij z p̄fectorij. Incipien- tes purgant cōscientiā. p̄ficientes ordi- nant eā. z perfecti vsqz in finem confirmāt.** **Primo ergo incipientes debent purgare domū cōscientie ab immūdia pcti. dicen- tes ad dominū illud Ps. Lxx. mūdū crea in me deus. Est autē p̄suetudo apud nos. q ancilla mundaturā domū prius colligit sordes. deinde eijcit eas. Sic incipiens de- bet prius peccatū p̄meditare z colligere in mente anteqz eijciat illud in p̄fessioe. **Un- de Isaac. xxxvij.** **Recogitabo tibi omis au- nos meos. in amaritudine anie mee. scz p- contritionē.** **Et quo ptz q cōfessio n̄ra de- bet esse delibetata. Isto facto debet incipi- ens pala lingue eijcere sordes cōscientie extra domū cordis per ostium oris. Sed certe quedā domus sunt ita pfunde ita ob- scure q vit possunt mundari. Juxta illud Hieremie. Profundū est cor hominis in- scrutabile. Quis cognoscer illud. Quāntā em̄ diligentia ponit ad abscondēdū. tan- tam debent ponere ad mundādū. Sunt alia corda pingua. q licet appareat exteri⁹ purgata. intus tamē remanent maculata. z neglecte vt hypocritarū qui omia exteri⁹ ora volūt habere pulchra z speciosa in cō- uersatione. intus autē sunt pleni omi spur- cicia. **Dat. xxij.** Illud arguit nostros cu- riosos qui volūt habere pulchrā caligam. sed non animā. **Tunicā non mentē. Popu- lam nō cōscientiā. Calceū stricū. sed con- scientiā largam.** **Di sciscitant in corde in- honesta. exteri⁹ vero speciosa. vt dicit Am- brosius. Pulchrū autē fatui sunt. Quia Am- Augusti. in quodā s̄mone preferūt corpo- ralia spiritualibz. Similes sunt isti picco- ribus qui formāt exteri⁹ imagines pul- chras. sed cor vitale non possunt eis dare. Sic isti omia extra depingūt. cor autēz in- se mortificant. **Sed audiat qd dicit prim⁹ Regū. xvi.** Quia deus intuet cor. **Homo********

In die purificationis Marie

autem ea q̄ foris sunt. **S**ed diceret ali-
q̄s. in exteriori pulchritudo suadet p̄ Apo-
stoli. i. Corinth. xiiij. vbi dicit. Omnia i vo-
bis fiat honeste et in ordine. Ad quod re-
spōdeo fm̄ Thomā. scda scda. q. xliij. arti. f.
Cōuersatio exterior dicit honesta. inq̄n-
tum est demonstratiua interioris rectitudi-
nis. Et p̄ter hoc radicaliter cōsistit in in-
teriori electione. q̄ interior electio inno-
scit alijs p̄ exteriores actus. Unde hone-
stas in exteriori cōuersatione significatiue
t̄m̄ consistit. id est. est signū interioris hone-
statis. Ex quo infero q̄ pulchritudo exte-
rior in vestitu et apparatu quocūq̄ in homi-
ne vitioso est port̄ hypocrisis q̄ honestas.
Pater q̄ in talibz non cōcordat signum cū
signato. Et per p̄señs talis homo ē frau-
dulentus et fallax. Et hoc est quod salua-
tor dicit de quinq̄ satuis figinibz. que lam-
padas habuerunt exterius pulchras. sed
oleo denotionis interioris et caritatis carue-
runt. **Matth. xxv.** Quisq̄s ergo vult purga-
re domū mentis sue incipiat ab interiori ra-
dice cordis sui. omnē turpitudinē mentis
sue mundādo. **Iuxta illud Isaię. xliij.** Per-
dam Babylonis nomen et reliquias et ger-
men et progeniē. Ecce tangit radicē pecca-
ti q̄ est cogitatio. ex qua germinant oīa ma-
la. **Matth. xx.** Ex corde em̄ exeunt cogita-
tiones male. **Hinc Iohānes baptista dicit.**
q̄ securis ad radicē non ad ramos ponen-
da est. **Postq̄ autē nostrū cor fuerit munda-
tum ab interiori sorde. et tunc lauanduz
est et aspergendū aqua lachrymarū ad ab-
stergendū puluerem. Et hoc ē aq̄ lachryma-
rū ex cōrrectionis dolore procedentiuz. De
qua dicit Hierem. iij.** Laua a malicia cor
tuum. **Sic lauabat Psalmista. dicens de
se.** Lauabo per singulas noctes lectū me-
um. lachrymis meis stratum meū rigabo.
**Isto facto efficiendi sunt pulueres aq̄ con-
spersi. et hoc p̄ confessionē totalem. vt nihil
in angulis consciētię lateat v̄ nullā circū-
stantiā obmittat. De penitētia dist. v. Con-
sideret. **¶ C.** Secundus status fidelium
est proficientiū. Et hi purgata consciētia
debent eā ornare floribus et graminito bo-
norum operū et exemploz. p̄mi Regū. vij.
Preparate corda vestra domino. et ornate
ea. Non sicut pigra ancilla. q̄ super immū-
dicias et pulueres ponit herbas. Et signi-
ficat illos q̄ in mortali peccato. aliq̄ de ge-**

nere honorū operū faciunt. Et hi sunt sa-
turi. quia infundūt vinum honorū operū
in vasa vetera acetosa et corrupta et infecta.
contra consiliū saluatoris dicētis. **Nemo
mittit vinum nouum in ytres veteres.**
**¶ Tertius status fidelū est p̄fectozū. quo-
rum est purgatā et ornata domū custodire.
et conseruare pulchritudinē eius vsq̄ in fi-
nem. Sicut cōsultat sapiens Prouerb. iij.**
**Omni custodia custodi cor tuū. Quod fit
cū homo in accepta grā perseverat stabili-
ter. nō cedendo quibuscūq̄ aduersitatibz.
Non sicut quidā q̄ sicut ventilegiū als ven-
tilabzū mouent. nunc ad hunc ventū. nūc
ad illum. Volentes nunc hoc. nūc illud. et
cedentes p̄secutioni etiā minutissime. imo
trepidātes timore vbi nō erat timor. Sic
dicit beatus Ambrosius lib. 2o secūdo de of-
ficijs. Nō mediocrius virtus animi ē for-
tutudo. que sola defendit ornamentuz vir-
tutum omnium. et custodit iudicia. et aduer-
sum omnia vicia manet inuicta. Et premi-
sis patet q̄ circa purgationē consciētię nō
omnes virtutes equaliter se habent. Nam
quedā istam purgationē inchoant in inci-
pientibz. vt fides et penitētia. **Actū. xv.** Fi-
de purificans corda eozuz. p̄ma Corinth.
v. Expurgate vetus fermentū. **Alię sunt q̄
ornat consciētiā in p̄ficientibz. vt opera
bona. et p̄sertim opera pietatis. que sunt
q̄si quidā rami oliuarū ornantes domum
consciētię. vt habet Hierem. xi. Diuiaz
vberem pulchram. fructiferā et speciosam
vocaui dominus nomen tuum. **Psalmista.**
Ego autē sicut oliua fructifera etc. **¶ Et si
diceret. quomō proficientes purgant ex-
quo iam fuerūt purgati. Respōdeo eo mo-
do quo christus dicit Iohānis. xv. Omnes
palmitē in me ferentē fructuz purgabit vt
fructū plus afferat. Non em̄ dicit purgari
ralis. quia nō est purgat̄ a malo. sed vt pl̄
in bono proficiat. Nam nisi continue pro-
ficeret. deficeret. et sic indigeret p̄stina pur-
gatione. Dicit ergo continue purgari quia
quod die in bono proficit. **Unde Thobie
xij. dicit. Elemosyna a morte liberat. et ipa
est que purgat peccata. Luce. xi. Date ele-
mosynam et omnia munda sunt vobis. Alię
autē sunt virtutes que omnia ista conseruāt
in p̄fectis. vt est p̄seuerātia et constantia q̄n-
tum ad finalem consummationē que etiā
dicit purgatio. **Iuxta illud Malachie. iij.**********

Iste autem ignis conflans purgabit filios le-
ui. **S**ed dices iterum quomodo perfecti sunt
purgandi cum sunt in summo statu vite. Re-
spondeo quod licet sint in summo statu vite non
tamen sunt in ultimo gradu illius status ideo
mereri possunt. Unde dicit Apocal. Qui
secutus est sanctificet adhuc. Quia enim ho-
mo est viator potest crescere in merito. De
hereticis in Clemen. Ad nostrum contra be-
gardonii errorem. Unde angeli dicuntur
purgari ut dicit Dionysius de celestibus ierar-
chiis.

Dixi secundo quod in verbis pre-
missis conside-
randum est de christi presentatione. Ad hoc
enim impleri sunt dies purgationis marie
ut presentaret christum filium dei deo patri in tem-
plo. Circa quod tria sunt consideranda. Pri-
mo a quo presentat. Secundo ubi. Tertio a
quibus presentatus suscipitur. De primo patet
quia a parentibus scilicet a maria matre eius ve-
ra et Joseph patre putativo. Locus autem
presentationis erat templum in hierusalem in
quo susceptus est a Symeone et Anna pro-
pheta. **M**oraliter. Maria presentat christum
significat statum omnium vere penitentium quia
Maria interpretatur amara. Et pertinet ad
penitentes qui dicitur de se. Ecce in pace ama-
ritudo mea amarissima. **I**saie xxxviii. Ipsi
enim faciunt luctum virginum planctum ama-
rum. **D**ieremie vi. Tales ergo sic peniten-
tes digni sunt presentare christum per gratiam ab
eis susceptum. Secundo Joseph significat
bona opera facientes et continentia. Inter-
pretatur enim crescens. Unde de iustis dicitur
Proverb. iiii. Iustorum semita quasi lux
splendens procedit et crescit usque ad perfectum
diem. Suscipitur etiam christus a duobus pro-
pheta. Sicut a duobus presentatur scilicet a Sy-
meone et Anna. Symeon fuit grandævus
et senex. De quo dicit Ambrosius quod opta-
bat ardentissimo desiderio videre christum pro-
missus diutius a deo per prophetas. Unde
in orationibus suis dicebat quotidie. **Q**uoniam
veniet quando nascetur quando videbo ipsum
puras durabo tanto tempore puras oculi
istius videbunt per quem oculi cordis revela-
buntur. Et accepit responsus quod non gusta-
ret mortem donec videret christum dominum.
Quem cum virgo presentasset quadragesimo die
a natiuitate sua ipse accepit eum in vlnas
suas benedicens deum atque dicens. **N**unc di-

mittis seruum tuum domum in pace. **I**ste sy-
meon significat iustos timoratos et plene-
rautes. Dicit enim de ipso quod erat iustus et
timoratus expectans consolationem israel.
Iusticia enim attendit in homine quolibet
in hoc quod reddatur vnicuique quod suus est.
Sicut Macrobius. Quia habita habent om-
nes virtutes eo quod iusticia est virtus gene-
ralis ut sic considerata. Quis ergo gra-
tia suscipere cupit a deo reddat et timoret.
Nec est enim prima pars iusticie qua homo
habet bene se ad deum ut eum timeat. Unde
de Symeone dicitur quod erat timoratus. Quia
tamen timor iste apud deum valeat dicitur
in **Psalmo**. Beneplacitum est domino super
timentes eum. **S**ed dices quomodo bene-
placitum est domino super timentes eum cum
timor non sit virtus sed passio propter quam
nec laudamur nec vitupamur. scilicet de ani-
ma. **2** in **Arabicorum** ubi dicitur quod timor est pas-
sio naturalis. Nam inveniunt qui nihil ti-
ment neque terrenorum neque inundationes
et per consequens nec deum. Et tamen non lau-
dantur. **S**ic e converso qui quibus timet
ergo et deum. **R**espondeo quod hic loquitur non loquitur
de timore naturalis passionis sed affe-
ctuose pietatis et talis est semper cum amo-
re dei. Unde omnis timor ex amore procedit
eo quod nullus timet nisi contrarius eius
quod amat ut dicitur **Thomas** secunda secunda quod
xxv articulo. Multo magis ergo qui amat et
timet deum nihil negligit. Et iste vocatur ti-
mor ordinatus. De quo dicitur. **B**eati omnes
qui timent dominum. **I**sto timore timuit Sy-
meon in quo ut dicitur spiritus sanctus erat
qui est amor. Unde Symeon timebat de-
um ut patres ne offenderet antequam videret
christum dominum et amabat timendo ut visum
christum semper amare posset. **O**mnis Syme-
on iustus in quo spiritus sanctus erat sic fuit ti-
moratus qui et responsum acceperat a deo
ubi erit peccator unde illi securitas. **S**icut
iustus etiam saluabitur ubi peccator erit. **I**u-
stus etiam erat Symeon erga deum quia gra-
tiarum actiones reddebat deo pro omnibus.
Unde de eo legitur quod gratias agebat bene-
dicens deum. **S**ecundo iustus erat Sy-
meon iste erga proximum unde de eo dicitur
quod expectabat consolationem israel. **I**deo di-
citur **Ambrosius** in sermone hodierno. **B**ene-
dicitur Symeon iustus quia non suam sed
populorum consolationem per aduentum

In die purificationis Marie

christi expectabat et requirebat. Tertio iustus erat Symeon erga seipsum. quia pacem et requiem sibi postulabat. dicens. Hunc dimittis seruum tuum domine. Pulchra oratio in qua petit dimitti a seruitute in libertatem. Sic operabatur apostolus dicens. In felix ego homo. quia me liberabit de corpore mortis huius. **D** si symeon operabatur dimitti de hac vita. qui tamen consolationem expectatam obtinuit. quid nos faciemus quos hic miserie premunt. nec tamen ad deum ire aut clamare ut de his liberemur compellunt. **D** si apostolus in quo gratia dei nunquam vacua fuit petebat dissolui et dimitti de carcere vite huius ut esset cum christo. quanta est nostra malicia qui pleni peccatis et vinculis huius mundi irretiti non clamamus dimitti. **P**etiores certe sumus scrophis aut lupis. que deprensas clamant in laqueo. Nos autem sumus quorundam in laqueo. intra illud laqueum parauerunt pedibus meis. **E**t iterum. Funes peccatorum complexi sunt me. et tamen non clamamus ad deum pro liberatione. **I**n eo autem quod iste Symeon erat expectans nec deficiens sed perseverans. notat constantes et perseverantes usque ad mortem. **I**ntra illud apoc. ii. Esto fidelis usque ad mortem. **S**ed querit virum in omni virtute necessaria sit perseverantia. ita quod sine ea nulla sit virtus. **R**espondeo secundum scripturam Thomam. ii. q. cxxvii. artic. i. **Q**uodam sunt virtutes que habent finem suum determinatum. qui est terminus virtuosus operis. sicut quod miles perseverat usque ad finem certaminis. Alie sunt virtutes quarum actus non habent finem determinatum sed per totum tempus vite durare debent. sicut fidei spei et caritatis. que respiciunt ultimum finem totius vite humane. **D**icendum est ergo quod respectu huius virtutum ultimam necessaria est perseverantia. quod actus earum ut virtuosus sint requirunt actum perseverantie usque ad finem vite. **E**t sic respondet Augustinus ubi supra. **I**n illis autem virtutibus quarum actus durant usque ad finem determinatum virtuosus operis. non requiritur quod perseverantia sit usque ad mortem. **E**t ideo salvator dicit Math. xxiii. Qui autem perseveraverit usque in finem hic salvus erit. non dicit usque ad mortem. **E**t **S**ecunda persona christi suscipiens fuit Anna prophetissa. que commendatur a sex virtutibus conveniuntibus omnibus viduis et virginibus. **P**ri-

mo ergo commendatur a castitate. quia post mortem viri vixit in castitate septuaginta annis. **T**alis fuit Judith. de qua dicitur Judith. xv. capitulo. Confortatus est cor tuus. eo quod castitatem amaveris. et post virum tuum alium nescieris. **S**ecundo commendatur a sancti loci frequentatione. quia dicitur quod non discedebat de templo. id est. statutis horis visitabat templum. i. Regum. i. Ascendebat vir ille statutis diebus ut adoraret et sacrificaret deo. **T**ertio commendatur de oris mundicia. **Q**uia sicut dicitur Luce. ii. Loquebatur de illo sancto christo. **Q**uarto commendatur de parcitate cibi. quia erat insistens ieiunium. sicut et Judith. Judith. viii. omnibus diebus vite preter sabbatum. **Q**uinto commendatur de orationum instantia. **S**icut dicitur Luce. ii. **I**nstituere Anna orationibus obsecrationibus. **S**exto commendatur de finali perseverantia. **Q**uia dicitur Luce. ii. **Q**uod erat serviens die ac nocte. **T**alis ergo debet esse qui vult hodie christo obviare eum devote suscipere. **P**er primum arguuntur lascivie puellae et vidue. que statim post mortem virorum nubunt. quod vitiosum est signum incontinentie. secundum Hieronymum in Apologetico suo licet in se non sit peccatum. ut de secundis nuptiis. **S**uper illa. et ca. **L**um secundum. **Q**uia mulier mortuo viro soluta est a lege viri sui. **P**er secundum arguuntur desides raro templum visitantes. **D**e quibus dicitur Aggei. i. **A**nquid tempus vobis est ut habitetis in domibus laqueatis. et domus ista deserta. **P**er tertium arguuntur turpia loquentes in ecclesia. que tamen est domus orationis Luce. xix. **P**er quartum arguuntur delicati et voluptuosi. **D**e quibus dicitur. **V**idua in deliciis vivens mortua est. **P**er quintum arguuntur indevoti raro orantes. **L**um dicitur. **O**portet semper orare. Luce. xviii. **P**er sextum arguuntur deficientes et pusillanimes qui antequam ad metam perveniunt deficient. **U**t dicit Gregorius primo libro moralium. **C**um tamen dicat apostolus. **N**on coronabit nisi qui legitime certaverit. **E**t iterum. **S**ic inquit currite ut comprehendatis.

Dixi tertio **Q** in verbis promissis considerandus est de manerum pro christo oblatione. quibus virgo gloriosa voluit redimere dilectissimum filium dominum nostrum Iesum christum.

Est autē sciendum q̄ lex purificationis requirebat vt quelibet mulier ex viro concipiens. quadagesimo die a partu in templū cum puero suo veniret. Et si quidē diues foret. agnuz anniculum offerret. et columbam aut turturē p̄ peccato. Si autem pauper. et tunc duos turtures et duos pullos columbarū. **Leuitici. xij. caplo.** Quis autē virgo ad huiusmodi oblationem non teneretur. sicut nec ad purificationem. tamē voluit hanc oblationem facere. Non autē elegit oblationem diuitū sed pauperū. Primo propter paupertatem. Secūdo propter hoc. quia verum agnuz offerebat deo patri. Tertio propter mysticam significationē. Per hoc enim significabatur q̄ qui non potest offerre agnū innocentie. currat ad lacrymas et gemitus penitentie. **Per ista tria significat triplex oblatio mystica. quā debent habere fideles et offerre. Agnus significat tria. Primo puritatem incorruptionis. Unde **Exodi. xij. dicit. Q̄ erit agnus sine macula. Et Leuitici p̄mo dicit. Q̄ debuit esse agnus masculus sine macula. Sic homo fidelis debet esse sine macula que maculet corpus v̄l animā. De quo dicit Salomoni. Dedisti maculam in gloria tua. Nec dubiū quin loquitur de macula luxurie. per quā fuit ip̄e resolutus. Secūdo agnus iste significat humilitatē conuersationis. Unde dicit ibidē et anniculus. id est. parvus et humilis. non magnus agn̄. Tales enim acceptat dominus qui parvuli sunt reparatione sua. **primi Regū. xv. Hōne cum parvulus esses in oculis tuis. caput in tribubz factus es. Dabithe. xi. Revelasti ea parvul. Tertio agnus iste designat mansuetudinē. **Isaie. liij. Quasi agnus mansuetus corā tondente se. Deber ergo quilibz fidelis esse humilis ad deum. mansuetus ad proximū. immaculatus ad corpus propriū. Terte diues est in christo qui talem se offert. Secunda oblatio quā fuit pauperū sunt duo pulli columbarū. Et designant geminā castitatem corporis et anime. Similiter duplicē simplicitatem. scz intentionis et operis. Unde saluator. Estote prudentes sicut serpentes. et simplices sicut columbe. **Matth. x. Dicunt naturales q̄ in columba duo sunt. scz simplicitas. et cū hoc cautela. Sic in quolibz fidelis debet esse primo simplicitas. que est du-**********

plex. scz intentionis et conuersationis. Intentio nostra nō debet esse duplex sed simplex. **Sapie. i. In simplicitate cordis querite illū. Te em duplici corde **Eccl. ij. Unde Ambrosius dicit. Q̄ intentio tua optimo nomen imponit. **Matth. vi. Si oculus tuus. i. intentio fuerit simplex. totū corpus scilicet operis. erit lucidū totum. i. meritorium. Item operatio nostra debet esse simplex. **Proverbior. xi. Voluntas ei in bis qui simpliciter ambulant. id est. operant. Proverbior. x. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter. Secundo in columba est cautela. Quartū vna vocatur prenosens. Altera precauens. Isti sunt duo oculi sponse comparati oculis columbarū. **Leuitici. xij. iij. Prima oculus sinister. Secūda oculus dexter. De his oculis **Apocal. iij. Frustra iacitur rube ante oculos pennatorū. id est virtuosorum. qui sunt pennati. qui et mala p̄cognoscunt. et p̄cognita cauent et vitant. De his oculis **Apocal. iij. Quattuor animalia plena oculis ante et retro. Ante pro provisione premij. et retro ad cautela ex timore supplicij. Laurela prenosens in columba est. quia p̄uidet vmbraz accipitris in aqua. Et ideo residet iuxta aquas. Laurela fugiens est. quia fugit ad festram suā vt euadat accipitres. **Sz res Naas non desiderabat a filiis isrl̄ nisi oculos eorū dextros. quia diabolus nō multum curat causam prenoscentē cautelam. sed plurimū odit et p̄sequit cautelam precauentem. vt dicit **Thomas super illud. Oculi tui columbarū. Tertia oblatio que fuit pauperū est par turturū. In turture sunt tria que debent esse in qualibz fidelis anima. Primo verecundia. Unde dicit **Leuitici p̄mo. Pulchre sunt gemitus turturidis. Dicit glosa interlinearis. In genis notatur pudoris signū. Ista verecundia in hoc attendit in anima. vt castitatem. p̄missi se fidei nulla hereticorū doctrina corrumpat. vt dicit glosa ordinaria. Secundo in turture notat inflexibilis constantia. que tanta prozis mariti memoria tenet vt nullatenus posterioris possit recipere confortium. Ista constantia attendit in anima in hoc. vt nullum preter christū amatorē admittat. Tertio in turture notat misericordia ordinata. quia sicut turtur gemit p̄ morte comparis sui. sic iustus gemit p̄ suis et********************

De sancta Agatha et Dorothea

alioꝝ peccatis. vt dicit glosa super ista verba. sicut turturis. Quem gemitu pro inco-
latu p̄sentis vite. pro malis pene et culpe. no-
bis p̄stet pius dominus noster iesus chris-
tus. vt ip̄o p̄stante. gemitus noster et tristi-
cia nostra vertatur in gaudiu. Tunc cõple-
bitur in nobis vaticiniũ. *Isaie. cxi. dicen-*
tis. Omne gemitu eius cessare feci. Et eius-
dem. cxxv. Et ambulabũ qui liberati fue-
runt et redempti a domino. conuertent et ve-
nient in syon cu laude. et leticia sempiterna
sup capita eorum. Gaudiũ et leticiam obtri-
nebunt. et fugiet dolor et gemitus. Amen.

De sancta Agatha et Dorothea.
Sermo **XXV.**

Sponsus uenit

Sed que parate erant intraverunt
cum eo ad nuptias. *Matth.*
cxxv. Quia iuxta sanctũ Gregoriũ in qua-
dam Omelia. licet quilibet homo cu illis
habiturus sit mercede in eboris angeloru
in futura gloria quoru officium viriliter h-
gessit in via. Tamen virgines non solum
habiture sunt in electis dei et angelis glo-
riam comune. sed etiam supra anglos erũt
specialiter quodammodo remunerate. Sic
dicens. Super greditur in quibus virginitas
conditionem humane nature. per qua ho-
mines angelis dei simulant. Ecce premiũ
Et sequitur. Daũz tamen est victoria vir-
ginum q̄ angeloru. Angeli enim sine car-
ne viuunt. virgines in carne triumphant.
Hec ille. Cũ ergo virgines nõ solu equan-
tur angelis. sed etiã in aliquo excedunt an-
gelos. Quid mirũ si digne a christo repu-
tantur introueri ad nuptias. De quibus di-
citur in verbis thematis. quia sponsus ve-
nit. et que parate erant intraverunt cum eo
ad nuptias. In verbis premisis thematis
tanguntur tria. que sacratũ virginum sta-
tum specialiter comendant. Primo enĩ de-
scribitur earum dignitas ex parte christi
cas adamantis specialiter. Cum dicit. Ve-
nit sponsus. Secũdo describitur ex parte
iparuz ornatus speciositas quantum ad me-
ritum. quod est gloriosum. Cũ dicitur. que
parate erant. Tertio describitur premiũ ipa-
rum iocunditas. Cum dicit. intraverũt cũ
eo ad nuptias.

Dixi primo q̄ in verbis pre-
missis describit
primo sanctarũ virginum dignitas ex par-
te christi specialiter eas adamantis. Cum
dicitur. Venit sponsus. Hec magna di-
gnitas habere talem sponsum christũ. De
quo dicitur. *Ipe tanq̄ sponsus procedens*
de thalamo suo. Quante autẽ pulchritudi-
nis in speciositate. in diuitijs. et in omni co-
pia dulcedinis eterne sponsus iste sit dicit
in Psalmo. Speciosus forma p̄ filijs ho-
minũ. Ecce pulchritudo. De diuitijs et di-
citur. Gloria et diuitie in domo eius. Et ite-
rũ. Longitudo dierũ in dextera eius. et in si-
nistra eius diuitie et gloria. Et conuerso etiã
talis debet esse virgo que cupit esse sponsa
christi. vt primo sit pulchra. De pulchri-
*tudine loquitur *Anticoz. ij. Salomon.**
Pulchre sunt inquit gene tue sicut turtu-
ris. In genis notatur verecundia. In tur-
ture solitudo. Que duo in virgine requi-
runtur. vt scilicet sit verecunda et solitaria.
*Et de verecunda dicit *Genesis. cxiij. de**
rebecca. Ecce inquit egrediebatur habes
ydriaz in scapula sua. puella decoꝝa nimis
virgoq̄ pulcherrima et icognita viro. Que
postea cum iret ad virum suum Isaac co-
operuit caput suum pallio. Ista verecun-
dia debet apparere in virginibus. in velatio-
ne humili. in habitu decenti. in incessu et in
omni gestu in quibus debet habere deuote
et regulariter. Unde dicit Augusti. in li-
bro ad sacras virgines. Dominica virgo in-
sine ornatu capitis sui in habitu comuni
nec oculis elatis aut letis sed crinibus ad
terram cũ vultu deposito procedat. Et cau-
sam huius subdit. Ideo videlicet ne viles
ex se inducat mores. que et si nõ pereat. cau-
sa tamen alijs perditionis existat. Hec ille.
De secũdo scilicet solitudine dicit idem
Augusti. vbi supra. Dominica virgo in-
quit publicos debet vitare conspectus. et
platearũ frequentiam deuitare. atq̄ in do-
mo posita operi lamifico insistere vel lectio-
ni diuine. Hec ille. Ecce dicit solitudinem
virgini necessarias. non tamen ociosas sed
laboriosas. quia cũ opere lamifico. Et hoc
est q̄ rebecca portabat ydriam in scapula
sua. que significat labores. **S**ecũdo ad
hanc sponsam requirit vt sit diues et glo-
riosa in diuitijs. Unde de ea dicitur Pro-